

rent, quam ornent; neque reprehensionem potius, quam laudem mereantur; ac magna potius quam necessaria, & utilia censeantur. Ubi Plinius, *lib. 36. cap. 12.* suum de Pyramidibus repeteret iudicium: Otiosam, & stultam pecuniarum ostentationem esse. Vel Hieronyma Colonna, reiterare quiret, quoddam illud de quodam edificio Nobilis cuiusdam Neapolitani (sumptu & amplitudine maxumè conspicuo, sed proportionem & ordine carente) olim dixit: *che come sarà finita, rappresenterà due cose; cioè, troppi danari, e'l poco giudicio del padrone*: Indicare plus numerum, quam iudicium edificantiem habere. Fuggilozio d. Tomaso costo. *giornata 7. sol. mihi 483*: Laudanda est in Principe, aternitatis, perpetuæque famæ cupido, si non sit inconsulta: quam in Nerone, merito Suetonius culpavit. *cap. 55.* Vani & impij sunt Imperantes, qui, ut posteris sui memoriam relinquant, esurire faciunt suæ fidei & tutelæ. concreditos à Deo: defraudantes propriam naturam suam, & suorum, ut habeant quo pascant oculos aliorum. Quia lapis de pariete clamabit, & lignum quod inter iuncturas ædificiorum est, respondebit: Væ qui ædificat Civitatem in sanguinibus, & præparat urbem in iniquitate. Habacuc *cap. 2. vers. 11.* &c. Sic & Giphanius, *in vita Iustiniani Imperatoris, ad finem.* scribit: eum excusari vix posse, quod tot operibus, toto orbe molendis, & ædificandis, tantum pecuniæ absumplerit vim, atque planè exhausterit Fiscum. Nec grata sunt Deo, licet ipsi dicata Basilicæ; nisi quas suâ quis pecuniâ, aut benè partâ ædificaret; & simul vitæ suæ actiones, vacuas à sceleris labbe, tanquam hostiam Deo offeret. Evagrius, *lib. 4. cap. 29.* Nihil Deo gratum est, quod non idem sit iustum. Quâ ratione autem, in operum publicorum extructione, etiam subditorum commodum promoveri queat egregiè Bodinus docet. *lib. 6. cap. 2. num. 670.* &c. Si nempe egestati simul, & ignaviæ occurratur, inertia à civitate expellatur, opificia condiscantur, tenues sublevantur, otiosi exerceantur, urbes exornentur, morbi arceantur. Hinc illæ Pyramides, quæ à Regibus Ægyptiorum, ne plebs otio & ignaviâ langueret, extructæ feruntur. Magna sæculi nostri labes est, quod pauperes non publico sumptu conducuntur, ac ad vilia opera adiguntur: quod scilicet alantur, & ne vagando laborare defuescant. Veneti quatuor circiter millia, operibus publicis assidue exercent ac fovent; quo nil aut plebi utilius, aut civitati commodius, aut univèrsis iucundius fieri potest: quod præter opera publica, civitati necessaria, etiam publicas opes tenuibus alendis, summâ benignitate largiuntur. Imitatus item est hocce Christophorus, laudatissimus Württembergiæ Dux, ut commemorat Balthasar Bidembachius, *in vita eiusdem Germanicè descripta.* & vide meum *Ærarium, cap. 2. num. 1. §. 5.*

V. Magistratus omnibus modis, in pectora suorum subditorum,

B 2

conden-